

Finanspolicy

för Tyresö kommun och dess helägda företag

Antagen av kommunfullmäktige 2017-03-30 Ändringsjusterat förslag 2021-05-10

tyresö kommun

Innehållsförteckning

1. Finanspolicyns syfte	3
1.1 Avgränsningar.....	3
2. Finansverksamhetens mål.....	3
3. Ansvar och befogenheter	3
3.1 Ansvarsfördelning.....	3
3.2 Kommunfullmäktige	3
3.3 Kommunstyrelsen.....	4
3.4 Ekonomichef.....	<u>Fel! Bokmärket är inte definierat.</u> 4
3.5 Nämnder	<u>54</u>
3.6 Delegationsordning.....	<u>54</u>
4. Likviditetsförvaltning	5
4.1 Betalningsberedskap	<u>65</u>
4.2 Förvaltning av kortfristig likviditet.....	<u>65</u>
5. Finansiering	65
5.1 Målsättning.....	<u>65</u>
5.2 Riskhantering.....	<u>65</u>
5.2.1 Finansieringsrisk	<u>65</u>
5.2.2 Ränterisk	<u>76</u>
5.2.3 Valutarisk	<u>86</u>
5.2.4 Motpartsrisk	<u>86</u>
5.2.5 Likviditetsrisk.....	<u>86</u>
5.2.6 Operativa risker	<u>97</u>
5.3 Derivat	<u>97</u>
6. Borgen	<u>Fel! Bokmärket är inte definierat.</u>7
7. Affärsadministration.....	97
7.1 Intern kontroll	<u>97</u>
8. Rapportering	108

1 Finanspolicyens syfte

Denna finanspolicy anger ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom kommunen kommunkoncernen ska bedrivas. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och skuldförvaltning. Med kommunkoncernen avses Tyresö kommun och dess helägda bolag.

Syftet med denna finanspolicy är att:

- Ange ansvarsfördelning för finansverksamheten
- Fastställa ramar och riktlinjer för begränsning av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten
- Fastställa ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten
- Säkerställa en god internkontroll

1.1 Avgränsningar

Finanspolicyen omfattar Tyresö kommun och dess helägda företag.

2 Finansverksamhetens mål

KommunenKommunkoncernen ska sträva efter att – med de begränsningar som anges i denna policy – uppnå bästa möjliga räntenetto. Lån eller placering av medel får dock inte ske i spekulativt syfte.

Finansverksamhetens mål är att:

- Säkerställa kommunenkommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt
- Inom finanspolicyens ramar och riktlinjer minimera kommunenkommunkoncernens räntekostnader på kort och lång sikt.
- Inom finanspolicyens ramar och riktlinjer arbeta för att kommunkoncernens finansieringskostnader skal vara stabila över tid.
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med en god intern kontroll
- Ange riktlinjer för den finansiella rapporteringen avseende skulder och borgensåtaganden

3 Ansvar och befogenheter

3.1 Ansvarsfördelning

Ansvaret för finansverksamheten inom kommunenkommunkoncernen fördelas mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, bolagsstyrelsen i helägda bolag och ekonomidirektör.

3.2 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges ansvar består i att:

- Fastställa finanspolicyen efter förslag från kommunstyrelsen

- Genom finanspolicyn lämna övergripande riktlinjer för medelsförvaltningen, enligt kommunallagen 8 kapitel § 3
- Följa utvecklingen av finansverksamheten genom årsbokslut och övrig finansiell rapportering i enlighet med den årligt fastställda planen för ekonomisk rapportering
- Fastställa en årlig låneram för kommunen
- Årligen fastställa en ram för rörelsekrediter
- Besluta om att ingå borgensåtagande

Kommunfullmäktige delegerar ansvaret till kommunstyrelsen inom ramen för denna finanspolicy.

3.3 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen bemyndigas att inom ramen för denna policy fastställa befogenheter och utfärda fullmakter om vilka som har rätt att företräda kommunen.

Kommunstyrelsens ansvar består i att:

- Ge förslag till finanspolicy och vid ändringar överlämna förslag till kommunfullmäktige för fastställande
- Vart fjärde år eller vid behov ompröva finanspolicyn och informera kommunfullmäktige om det finns behov av förändringar
- Vara väl insatt i och löpande följa kommunens finansiella verksamhet via rapportering från kommunens finansfunktion
- Besluta om riktlinjer för finansverksamheten som säkerställer en god internkontroll och säkerställa att reglerna i finanspolicyn efterlevs

3.4 Bolagsstyrelsen i helägda bolag

Bolagsstyrelsen fastställer befogenheter och utfärda fullmakter om vilka som har rätt att företräda bolaget.

Bolagsstyrelsens ansvar består i att:

- Vara väl insatt i och löpande följa bolagets finansiella verksamhet
- Besluta om bolagsinterna riktlinjer för finansverksamheten som säkerställer en god internkontroll och säkerställa att reglerna i finanspolicyn efterlevs
- Säkerställa att det finns tillräcklig kompetens inom bolagets finansfunktion
- Vid delårs- och årsbokslut och rapportera den finansiella ställningen i bolaget till kommunstyrelsen för att möjliggöra den kommunkoncerngemensamma rapporteringen enligt kapitel 8

3.4.3.5 Ekonomidirektör

Ekonomidirektören ansvarar för de finansiella frågorna inom kommunen. Vidare består ekonomidirektörens ansvar i att:

- Samordna finansverksamheten inom kommunkoncernen
- Hantera finansverksamheten inom kommunen
- Föreslå uppdateringar av finanspolicyn när det bedöms befogat
- Bereda ärenden som rör finansfrågor
- Löpande följa de fastställda riskbegränsningarna
- Se till att tillräcklig kompetens finns inom finansfunktion/ekonomiavdelning
- Tillhandahålla rapportering som behövs för att kommunstyrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter
- Om synnerliga skäl finns - besluta om mindre avsteg från finanspolicyn och rapportera detta vid nästkommande kommunstyrelsesammanträde

3.6 Verkställande direktör i helägt bolag

- Hantera finansverksamheten inom bolaget
- Löpande följa de fastställda riskbegränsningarna
- Se till att tillräcklig kompetens finns inom finansfunktion/ekonomiavdelning i bolaget
- Tillhandahålla rapportering som behövs för att kommunstyrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter
- Om synnerliga skäl finns – lyfta behov om mindre avsteg från finanspolicyn för ekonomidirektören för beslut.

3.53.7 Nämnder

Nämnderna ansvarar för att:

- Bistå med information som behövs för att kommunens finansfunktion ska kunna fullgöra sina uppgifter beträffande upplåning och likviditetshantering

3.63.8 Delegationsordning

Enligt kommunstyrelsens delegationsordning är visst ansvar och vissa befogenheter delegerade till angivna tjänstemän. Det finansiella beslutsfattandet som regleras i delegationsordningen ska alltid ske inom ramen för fastställd finanspolicy. Kommunstyrelsen utfärdar fullmakter som bemyndigar vissa tjänstemän att företräda kommunen.

4 Likviditetsförvaltning

Kommunen och dess bolag är nettolåntagare vilket innebär att överskottslikviditet främst ska användas för att amortera på den utestående låneskulden. Likviditeten ska anpassas för att kunna möta kommande betalningar. Tillfälliga likviditetsöverskott ska placeras med beaktande av låg risk kontra avkastning.

4.1 Placeringar

Som följd av detta ska kommunens och dess bolag inte placera medel i finansiella tillgångar. Undantag gäller för ägarandelar i dotterbolag samt andra bolag och sammanslutningar där

kommunen och dess bolag är medägare av strategiska skäl och för att möjliggöra att bedriva en viss verksamhet i samarbete med andra.

4.14.2 **Betalningsberedskap**

Kommunen och dess bolag ska hålla en likviditetsreserv för att vid varje tillfälle kunna fullfölja de betalningsförpliktelser som finns. Likviditetsreserven definieras som:

- Kassa och bank
- Placerade medel som kan omsättas inom fem bankdagar
- Checkräkningskredit och bekräftade kreditlöften

4.24.3 **Förvaltning av kortfristig likviditet**

Kortfristig likviditet ska placeras på ~~kommunens~~ kommunkoncernens koncernkonto eller i tillåtna instrument med lägst rating A-1 eller motsvarande. Löptiden får inte överstiga ett år. Exempel på placeringar är specialinlåning i bank och penningmarknadsinstrument såsom statsskuldväxlar och certifikat. Följande begränsningar gäller:

Institut	<i>Mycket hög kreditvärdighet</i>	<i>Hög kreditvärdighet</i>	<i>God kreditvärdighet</i>	<i>Spekulativ/låg kreditvärdighet</i>
S&P	<i>A-1 / A-1+</i>	<i>A-2</i>	<i>A-3</i>	<i>B,C,D</i>
Nordisk rating	<i>K-1</i>	<i>K-2</i>	<i>K3</i>	<i>K-4</i>
Moody's	<i>P-1</i>	<i>P-2</i>	<i>P-3</i>	<i>Ej P-1 till P-3</i>

5 Finansiering

5.1 Målsättning

Målet för skuldförvaltningen är att genom aktiv upplåning minimera kostnaderna i förhållande till bindningstid och tillräcklig likviditet. Syftet är att trygga finansieringen på både kort och lång sikt genom stabilitet och prognostiserbarhet beträffande framtida räntekostnader.

Ränterisk och refinansieringsrisk ska hanteras under fastställda begränsningar.

5.2 Riskhantering

5.2.1 Finansieringsrisk

Finansieringsrisk innebär svårigheter att ta upp nya lån och omsätta befintliga lån.

Finansieringsrisken ökar om kommunens kreditvärdighet faller och/eller blir alltför beroende av

en finansieringskälla samt om en alltför stor andel av den totala låneportföljen förfaller inom samma tidsrymd.

Kommunen har valt att vara med i Kommuninvest ekonomisk förening för att säkra tillgång till krediter till en låg kostnad för kommunkoncernen. Medlemskapet i Kommuninvest är ett sätt att minska finansieringsrisken: Den solidariska borgen kommunen tillsammans med övriga medlemmar i Kommuninvest ställt ger Kommuninvest en särställning som finansieringskälla.

För att begränsa finansieringsrisken ska en jämn förfallostruktur eftersträvas. Kommuninvest får fungera som ensam finansieringskälla, annars ska flera finansieringskällor, minimum två, eftersträvas för att minska finansieringsrisken.

För att minska finansieringsrisken ska kapitalbindningen i låneportföljen spridas över tiden. En längre kapitalbindning innebär en högre finansieringskostnad. Därför ska en avvägning ske mellan kostnad och finansieringsrisk.

För att begränsa finansieringsrisken ska medelkapitalbindningstiden i låneportföljen vara mellan 1,5 och 4,0 år och en jämn förfallostruktur ska eftersträvas. En jämn förfallostruktur innebär att minst ett lån ska förfalla varje kalenderhalvår fram till datum för medelkapitalbindningstiden.

5.2.2 Ränterisk

Ränterisk är ett uttryck för det belopp kommunens resultat påverkas vid en förändring av marknadsräntan. Ränterisken begränsas genom restriktioner för andelen kort och lång räntebindning. Normalt sätt är räntan på lån med lång räntebindning högre än för kort räntebindning. Prisskillnaden påverkas av marknadens förväntningar på räntans utveckling. Vid låg risk för ränteökningar är prisskillnaden lägre än när risken för räntehöjning bedöms som hög. En avvägning ska när räntebindningstid väljs göras mellan målsättningen att minimera räntekostnaden och målsättningen om räntestabilitet över tid.

Skuldportföljen består av utestående lån och kan även innehålla räntederivat. Därmed kan resultateffekterna av kraftiga ränterörelser begränsas.

För att begränsa ränterisken ska medelräntebindningstiden i låneportföljen inklusive eventuella derivat vara mellan 1,5 och 4,0 år och en jämn förfallostruktur ska eftersträvas. En jämn förfallostruktur innebär att minst ett lån eller derivat ska förfalla varje kalenderhalvår fram till datum för medelräntebindningstiden.

Löptid, år	Andel* förfall		
	Normal, %	Min andel, %	Max andel, %
0-1	40	30	50
1-2	20	12,5	27,5
2-3	20	12,5	27,5

3-4	10	5	15
4-5	10	5	15
5-6	0	0	10
6-7	0	0	10
7-8	0	0	10
8-9	0	0	10
9-10	0	0	10
10-	0	0	10

~~*Andel kortare räntebindning får avvika från ovanstående tabell om den kombineras med köpt räntetak~~Räntetak och räntegolv är derivat som får användas som säkringsinstrument. När nivån på köpt räntetak/räntegolv beslutas ska det ske en avvägning gentemot rådande marknadsräntor, framtida ränteförväntningar, storleken på premien för köpt räntetak/räntegolv, samt mot den riskprofil organisationen anses kunna bära. I övrigt gäller det som anges under punkt 5.3.

5.2.3 Valutarisk

Valutarisk är den risk varmed kommunens resultat påverkas vid en given förändring av valutakursen på lån i utländsk valuta.

Kommunen lånar i första hand i SEK. Om kommunen lånar i utländsk valuta ska lånen valutasäkras i omedelbar anslutning till att lånen upptas.

5.2.4 Motpartsrisk

Motpartsrisk är den risk som uppstår om en motpart inte fullgör sina förpliktelser. Den hanteras genom att fastställa vilka externa motparter och emittenter kommunen får genomföra affärer med. Motpartsrisken är störst för affärer där kommunkoncernen placerar kapital hos en motpart, än i de fall kommunkoncernen lånar kapital. Om en långivare blir finansiellt instabil, har detta begränsad påverkan på kommunen som låntagare.

Kommunen ska endast ha engagemang i banker och kreditmarknadsbolag, som vid upplåningstillfället ~~är stabila~~har tillstånd från Finansinspektionen att bedriva sådan verksamhet.

5.2.5 Likviditetsrisk

Likviditetsrisk innebär att en placering av överskottslikviditet inte kan omsättas till likvida medel utan kostnad. Med likviditetsrisk vid upplåning avses risken att kommunen inte har tillgång till likvida medel för att genomföra betalningar.

För att begränsa likviditetsrisken placeras likvida medel på bankkonto eller korta penningmarknadsinstrument med god likviditet.

5.2.6 Operativa risker

Operativa risker kan orsakas av bristande interna rutiner, dålig dokumentation, mänskliga faktorn, felaktiga system eller externa händelser, inklusive legala risker.

För att kunna hantera och minska följdverkningarna av det som kan sammanfattas som operativa risker är det viktigt att kommunfullmäktige känner till den finansiella verksamhetens operativa risker och hur de styrs och kontrolleras. Kommunstyrelsen försäkras sig om att tillräckliga resurser avsätts för att stödja ett arbetssätt som kan begränsa riskerna.

5.3 Derivat

Derivatinstrument kan användas i skuldförvaltningen för att eliminera valutarisk och/eller minska ränterisken.

Derivatinstrument får användas under följande villkor:

- Att det finns en underliggande finansiell position. Det är med andra ord inte tillåtet att spekulera i framtida ränte- och valutakursrörelser i vinstsyfte, utan derivat får endast användas för att minska den finansiella risken.
- Positioner får inte avvika från beslutade risknivåer
- Kostnaden för att förändra risken beaktas
- Att tillräcklig kompetens och systemstöd finns tillgängligt

6 Borgen

Borgen beviljas i princip endast till kommunägda företag. Ram för borgensåtagande gentemot företagen fastställs årligen i samband med budgetarbetet. Därutöver beslutar kommunfullmäktige i varje enskilt fall om kommunal borgen ska beviljas. Beslutet ska då innehålla en bedömning av den förändrade riskbilden för kommunen, giltighetstid, avgifter samt säkerheter och eventuella försäkringar.

För beviljade borgensåtaganden tas en borgensavgift ut. Avgiftens storlek prövas individuellt och fastställs av kommunfullmäktige

7 Affärsadministration

7.1 Intern kontroll

En god intern kontroll i finansverksamheten syftar till att undvika förluster till följd av bristande rutiner och/eller otillräckligt systemstöd.

Ekonomidirektören har det övergripande ansvaret för avtal avseende lån, derivattransaktioner och placeringar.

Regelbunden kontroll gentemot beslutade risklimiter ska genomföras och dokumenteras.

8 Rapportering

Kommunstyrelsen och bolagsstyrelsen ska vid delårs- och årsbokslut lämna en rapport till kommunfullmäktige som innehåller upplysningar om den finansiella ställningen.

- Skuldportföljens volym
- Skuldportföljens kapitalbindning i förhållande till normportföljen
- Skuldportföljens räntebindning i förhållande till normportföljen
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats
- Köpta räntetak. Underliggande volym i valuta samt taknivå(-er)
- Kommunens borgensåtagande fördelade på respektive motpart
- Eventuella avvikelser från finanspolicyns regler